ДЪРЖАВЕН ФОНД ЗЕМЕДЕЛИЕ

София 1618, бул. „Цар Борис III“ 136

тел.: 02/ 420 - 1100, 02/ 420 - 1202

dfz@dfz.bg, www.dfz.bg

ISO 9001:2015
ISO/IEC 27001:2022
Certificate No: BG/0583IQ/0516
Certificate No: BG/0583IIS/0516

Anti-Bribery Management System certification ISO 37001

Указания за прилагане на Интервенция II.Ж.5 - Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие за проекти по мерки през МИГ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

(*в частта изпълнение на операции*)

Раздел първи
Общи положения

1. Съгласно т. 2 – Контролни дейности от Приложение 1 на Делегиран регламент (ЕС) 2022/127 на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета с правила по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравняването на сметките, обезпеченията и използването на еврото (ОВ, L 20/95 от 31.1.2022 г.) (Делегиран регламент (ЕС) 2022/127), Държавен фонд „Земеделие“ следва да изгради ефективна система за управление и контрол, с която да гарантира че се спазва законодателството, уреждащо интервенцията и чрез която да бъдат опазени финансовите интереси на Съюза.

2. Съгласно изискванията на Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. Държавен фонд „Земеделие“ извършва проверка:

2.1. за спазване на процедурата за подбор на проекти от МИГ;

2.2. на постъпилите в срок възражения до ДФЗ от кандидати с отхвърлени проектни предложения, включени в списъка по чл. 42, ал. 1 от ПМС № 494 на МС от 30.12.2024 г.

Проверките по т. 2.1 и 2.2 се извършват в срок до един месец от получаване на оценителния доклад, изготвен от МИГ;

2.3. на оценените проектни предложения за съответствие с изискванията за допустимост на стратегията, оценка на административното съответствие и допустимостта, техническа и финансова оценка, и класиране на проектни предложения в срок до три месеца от одобрението на процедурата за подбор.

Раздел втори
Извършване на оценка за административно съответствие и допустимост и техническа и финансова оценка на подадените проектни предложения от МИГ

1. Подбор на проектни предложения, подадени към стратегии за ВОМР се извършва съгласно чл. 25, ал. 1 на ЗУСЕФСУ от комисия на МИГ по изисквания и ред, предвидени в:

- Насоки за кандидатстване по процедура **BG06AFSP001-1.001**, включително публикувани разяснения към нея;
- ПМС № 494 на МС от 30.12.2024 г.;
- Минимални изисквания за разработване на ред за оценка на проектни предложения, финансирани от СПРЗСР за кандидати различни от МИГ *(утвърдени, съгласно заповед № РД 09-1052/24.11.2025 г. на Ръководителя на УО)* и
- Указания за приложимия режим на държавни помощи по мерки, финансирани от СПРЗСР в стратегиите за ВОМР и условия, произтичащи от него *(утвърдени, съгласно заповед № РД 09-825/11.08.2025 г. на ръководителя на УО)*.

2. Оценяване на основателността на предложените за финансиране разходи

В условията за кандидатстване към всеки прием МИГ следва да разпише задължителни правила за оценяване на основателността на предложените за финансиране разходи, които да бъдат в съответствие с изискванията, заложени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР), като например опростени или стандартни разходи, референтни цени и/или сравнение на най-малко три съпоставими и независими оферти.

За всички заявени за финансиране чрез СВОМР разходи, кандидатите представят най-малко три съпоставими и независими оферти.

Като метод за обоснованост на разходите не могат да бъдат използвани направени проучвания в интернет, използване на каталожни цени, ползване на ценови листи на доставчици и/или производители, експертно мнение и др.

Общите разходи, включително предварителните *(като например консултантски и/или проектантски услуги и др.)*, са допустими когато същите не надхвърлят определените стойности, съгласно методика на УО на СПРЗСР.

Проверката за допустимост включва и проверки за липса на двойно финансиране, проверка на ограничения размер от 200 000 евро на проект, включително за изкуствено разделяне на проектите съгласно буква х) от параграф 1 и параграф 2 на чл. 4 от Регламент (ЕС) 2022/2472.

3. Анализ на бизнес плана за проекти с икономически дейности

Анализ на представените данни от бизнес плана на кандидата се извършва по методика, избрана от МИГ. Обследват се показателите за ефективност, посочени в образеца, утвърден от изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“. За продажните цени на услугите/продуктите от производствената и търговска програма, кандидатите следва да са посочили достоверен източник на информация: фактури, публикации в професионални сайтове, публикации на интернет страници на действащи дружества със същата дейност и др. Позоваване на публикации във „форуми“ и социални мрежи не се счита за достоверен източник на информация. В случай че в представения бизнес план кандидатът предвижда косвени приходи, следва да е представена обосновка и подробна инфорация за тяхното формиране. Цените за суровини, материали и външни услуги също следва да са пазарни или обосновани чрез представяне на достоверна информация.

4. Класиране на проектните предложения

Оценителната комисия извършва оценка на проектните предложения по методика и критерии за подбор, разписани в условията за кандидатстване. Съответствието с критериите за подбор се преценява към датата на подаване на проектните предложения съобразно приложените към него документи, декларирани данни и/или извършени служебни проверки.

Проектни предложения, които са получили брой точки под определения минимален праг в условията за кандидатстване се отхвърлят, независимо от наличието на бюджет по обявената процедура.

Допълнително класиране по критериите за подбор се извършва когато в процеса на оценка две или повече проектни предложения са получили равен общ брой точки и за които е наличен частичен разполагаем бюджет. Класирането става по избрани приоритети в низходящ ред, само ако това е разписано в условията за кандидатстване.

След приключване на класирането, остатъчният бюджет по процедурата не се разпределя между кандидатите, а проектните предложения се включват в списъка с резервни проекти.

5. Документиране на проверките от КППП

Всички проверки, извършени от членовете на оценителната комисия, се документират задължително в оценителни листове за всеки етап на оценка. В тях се посочат подробни мотиви за редукция на заявените разходи и/или неприсъждане на точки, и/или пълен или частичен отказ от финансиране.

Извършваните проверки от страна на членовете на оценителната комисия се документират посредством прилагане на screen shot/print screen *(снимка на екран)* в отделен файл.

Не се допуска отхвърляне на проектно предложение, редукция на разходи, не присъждане на точки по критерии за подбор и др., без осъществена писмена комуникация с кандидата чрез ИСУН.

Всички документи, изготвени от оценителната комисия *(протоколи, декларации, оценителен доклад и др.)* се прикачват от МИГ към съответната процедура.

Раздел трети
Проверка от страна на ДФ „Земеделие“ за спазване на процедурата за подбор на проекти от МИГ и произнасяне по основателността на възражението на кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка по чл. 42, ал. 1 от ПМС № 494 от 30.12.2024 г.

1. След изпращане на одобрения от Управителния съвет на МИГ оценителен доклад в ИСУН и на основание чл. 44, ал. 1 от Постановление № 494 от 30.12.2024 г. ДФ „Земеделие“ извършва проверка с цел установяване законосъобразността на проведената от МИГ процедура за подбор на проектни предложения, която съдържа:

1.1 Назначаване на комисия за подбор на проектни предложения (оценителна комисия) – заповед на председателя на УС на МИГ за назначаване, квалификация, професионална компетентност, състав и функции;

1.2 Наличие на конфликт на интереси по смисъла на чл. 61, параграф 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 помежду си или с някой от кандидатите, включително свързаните с тях лица, както и с избраните от кандидатите изпълнители, от обявения прием, съобразно чл. 39, ал. 8, изр. второ от Постановление № 494 от 30.12.2024 г.;

1.3 Спазване на реда за оценка на проектните предложения, съгласно чл. 36 от ПМС № 494 от 30.12.2024 г.;

1.4 Съответствие между протоколите от всички етапи на оценка, оценителните листове и крайното класиране на оценителната комисия.

2. Проверките се извършват от ДФ „Земеделие“ в срок до един месец от получаване на оценителния доклад в ИСУН.

3. В срока по т. 2, ДФ „Земеделие“ се произнася и по основателността на възражението на кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка по чл. 42, ал. 1 от ПМС № 494 30.12.2024 г.

4. Решение за основателност на възражението срещу недопускане до ТФО на проектното предложение или Решение за прекратяване на производството по отношение на кандидата се изпраща от ДФ „Земеделие“ до кандидата чрез ИСУН и до МИГ.

5. Ако след произнасяне по основателността на възражението от страна на ДФ „Земеделие“ настъпят промени, които водят до ново класиране на проектните предложения, то оценителната комисия извършва нова оценка и класиране, и издава нов/коригиран оценителен доклад, който се одобрява от Управителния съвет на МИГ. Съставът на комисията може да бъде променен само по обективни причини.

6. След извършване на проверките, изпълнителният директор на ДФ „Земеделие“:

- връща оценителния доклада на МИГ, когато в процес на проверката са установени непълноти/неясноти/несъответствия. В този случай и в срок, определен от ДФ „Земеделие“, МИГ следва да предприеме необходимите действия за тяхното отстраняване и при необходимост да изготви коригиран/нов оценителен доклад;
- одобрява или отказва със заповед проведената процедура за подбор.

7. При неодобрение на проведената процедура за подбор, подадените проектни предложения по процедурата не се разглеждат от ДФ „Земеделие“.

8. В случай, че бъде назначена нова оценителна комисия с различен състав, то от страна на ДФ „Земеделие“ ще бъдат извършени всички административни проверки, съгласно чл. 44, ал. 1 от Постановление № 494 от 30.12.2024 г.

9. Всички допълнителни документи в резултат на извършените проверки от страна на МИГ следва да бъдат прикачени в ИСУН към съответната оценителна сесия.

10. В случай, че не бъде осигурена техническа възможност за комуникация между ДФЗ и МИГ чрез ИСУН, то същата се осъществява чрез деловодната система на ДФ „Земеделие“ посредством ССЕВ.

Раздел четвърти
Проверка от страна на ДФ „Земеделие“ на оценените проектни предложения от МИГ

1. В срок до четири месеца от получаването на оценителния доклад, ДФ „Земеделие“ извършва проверка на оценените проектни предложения, която има за цел да установи:

1.1. съответствие на проектите с изискванията за допустимост на стратегията на МИГ *(допустими кандидати, допустими дейности и допустими разходи),* правилно прилагане на критериите за административно съответствие и допустимост и за техническа и финансова оценка на всяко подадено проектно предложение съгласно условията за кандидатстване на МИГ.

1.2. При извършване на проверка за обоснованост на заявените разходи за финансиране, ДФ „Земеделие“ извършва съпоставка между представените оферти, опростените/стандартни разходи и референтните цени/разходи, които са публикувани на интернет страницата на ДФ „Земеделие“ като списък с наименования на активите и дейностите, и одобрява разхода до най-ниския му размер.

1.3. При възникване на необходимост ДФ „Земеделие“ може да изисква от кандидатите допълнителни оферти и/или провеждане на пазарни консултации, по реда на ЗОП, или да прилага референтни цени/разходи, утвърдени от УО на СПРЗСР и/или ДФЗ, и/или друг компетентен орган, с цел гарантиране на основателността на разходите, предложени за финансиране от ЕЗФРСР и националния бюджет.

1.4. ДФ „Земеделие“ извършва проверка за съмнение и/или наличие на нередности за кандидата във връзка с конкретното проектно предложение, по смисъла на чл. 2, точка 31 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

2. При установени нередовности, неясноти и непълноти ДФ „Земеделие“ изпраща уведомително писмо до кандидата с копие до МИГ, като се определя срок за отговор, съгласно т. 29 от част IV. на Условията да изпълнение по процедура BG06AFSP001-1.001. Комуникацията между ДФ „Земеделие“ и кандидатите се осъществява само чрез ИСУН.

3. След получаване на отговор от кандидатите на уведомителните писма, за всяка процедура за подбор ДФ „Земеделие“ издава доклад, който се изпраща до МИГ. В случай, че не бъде осигурена техническа възможност за комуникация между ДФ „Земеделие“ и МИГ чрез ИСУН, то същата се осъществява чрез деловодната система на ДФ „Земеделие“ (ССЕВ).

4. За всяко проектно предложение ДФ „Земеделие“:

- издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 37, ал. 1 от ЗУСЕФСУ;
- отказва предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 38 от ЗУСЕФСУ, което подлежи на оспорване по реда на чл. 27, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

Указанията се издават на основание § 1а. от Допълнителни разпоредби от Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. ПМС 494 и са задължителни за изпълнение от оценителните комисии на МИГ и от УС на МИГ.

Указанията се допълват и/или изменят по същия ред.

Приложения:

1. Списък с изискуеми документи, които се предоставят към проектно предложение по Интервенция II.Ж.5 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие за проекти по

мерки през МИГ“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г. *(в частта изпълнение на операции);*

2. Декларация за съгласие за предоставяне на данни от НСИ на ДФ „Земеделие“ по служебен път, Декларация за съгласие данните на кандидата да бъдат предоставени от НАП на Министерство на земеделието и храните и на ДФ „Земеделие“ по служебен път, Декларация за съгласие за обработка на лични данни.

3. Декларация по чл. 39, ал. 8 и ал. 9 от Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г.

4. Бизнес план.

5. Таблица за допустими разходи и дейности.

6. Таблица за изчисляване на икономическия размер на земеделските стопанства

7. Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи

Глава пета
Други пояснения и препоръки от практиката

1. Полезни връзки

Проверки могат да бъдат извършвани в следните публично достъпни регистри:

https://portal.registryagency.bg/
https://minimis.minfin.bg/ReportBulstat.aspx
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/implementation/anti-fraud-measures/edes/edes-database_bg
https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/check-vat-number-vies/index_bg.htm
https://seu.dfz.bg/seu/f?p=727:8000:::NO:::
https://2020.eufunds.bg/bg/0/0/Beneficiary
https://www.mzh.government.bg/bg/politiki-i-programi/politiki-i-strategii/politiki-po-agrohranitelnata-veriga/zashiteni-naimenovaniya/
https://bioreg.mzh.government.bg/